

Forrás: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

FOGORVOS OSZTATLAN SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: fogorvos (Dentistry)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
  - szakképzettség: okleveles fogorvos doktor
  - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Dentist (D.M.D. - doctor medicinae dentariae)
- Az oklevél doktori címet tanúsít, rövidített jelölése: dr. med. dent.

3. Képzési terület: orvos- és egészségtudomány

4. A képzési idő félévekben: 10 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 300 kredit

- a szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 15 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 724

7. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja fogorvosok képzése, akik az elsajátított ismeretanyag és szakmai készségek birtokában megfelelő orvosi szemlélettel és magatartással rendelkeznek. Fogorvosi tevékenységet folytatnak az egészségügyi ellátásban, melynek során figyelembe veszik a betegek eltérő sajátosságait, emberi méltóságát és jogait, és ennek megfelelően döntenek, illetve cselekszenek. Megfelelő szakképzési program sikeres szakvizsgával dokumentált teljesítésével választott szakterületük tevékenységi körében önálló fogorvosi munkát is végeznek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A fogorvos

a) tudása

- Ismeri azokat az alapvető biológiai, orvosi, technikai és klinikai tudományos adatokat és elveket, amelyek alapján felismeri az egészséges és a beteg állapot közötti különbséget a fogorvosi klinikai gyakorlatban.
- Ismeri a fogorvostudomány területéhez tartozó megbetegedésekkel kapcsolatban a prevenció, a diagnosztika, a terápia és a rehabilitáció feladatait,
- Ismeri az egészség fogalmát és annak kritériumait.
- Ismeri a fontos és korszerű fogászati diagnosztikai eljárások és módszerek lényegét, azok várható információit, e vizsgálatok indikációit és kontraindikációit, kockázati tényezőit és az eredmények diagnosztikus értékét, szintetizálni tudja a kórtörténetből és a diagnosztikai eljárásokból kapott információkat.
- Ismeri a fog- és szájbetegségek, a gyakoribb általános betegségek szájban megnyilvánuló tüneteit.
- Ismeri a fog- és szájbetegségek, sérülések, valamint szájtünetekkel is járó általános betegségek etiopatogenezisét, korai diagnosztikáját, ezek gyógyításának lehetőségeit és módszereit.

- Ismeri a fogászati és szájszabószeti szűrővizsgálatok rendszerét, különös tekintettel az onkológiai célzatú megelőzésre.
- Ismeri a fontos és korszerű fogorvosi terápiás eljárások lényegét, ezen eljárások elméleti és gyakorlati alapjait, valamint e terápiás beavatkozások várható eredményeit, mellékhatásait.
- Ismeri a fogászatban alkalmazott anyagokat, ezek főbb jellemzőit, alkalmazásuk indikációit és kontraindikációit.
- Ismeri az orális rehabilitáció lehetőségeit és módszereit.
- Ismeri a kiemelt népegészségügyi ártalmak etiopatogenezisét, megoldását.
- Ismeri a sterilizálás, fertőtlenítés, aszepszis és a fogászati infékcókontroll elvét, gyakorlati alkalmazásának szükségességét és lehetőségeit.
- Ismeri a szájszabószeti mütétek, illetve az arc- és állcsont szabószeti mütétek indikációit, valamint kockázatait.
- Ismeri a fogászati ellátásban előforduló betegségek pszichológiai és szociológiai vonatkozásait.
- Ismeri a fogorvosi sürgősségi ellátás elméleti hátterét, módjait, lehetőségeit.
- Ismeri a fogorvosi rendelőben előforduló szisztémás sürgősségi állapotokat és azok megoldását, az ellátás megszervezésének módját.
- Ismeri a fogászatban használható gyógyszerek indikációit, mellékhatásait, adagolását, felírási módját.
- Ismeri az általános orvosi gyakorlatban alkalmazott gyógyszerek indikációit, mellékhatásait, adagolását, hatásait az orális állapotra, vagy a fogorvosi kezelésre.
- Ismeri az egyén és a társadalom egészségvédelmének alapjait- a gyakrabban előforduló munkaegészségügyi ártalmak okait, tüneteit, megelőzésüket, s ezek gyógyítását.
- Ismeri a függőség, a szenvedélybetegségek, a bántalmazás, a veszélyeztetés jeleit, és a megelőző intézkedések lehetőségét, az intézkedő hatóságok rendszerét.
- Ismeri a fogtechnikai munka elméleti alapjait, fázisait, értékelni tudja fogtechnikai laboratóriumban készült gyógyászati segédeszközök minőségét, megfelelőségét.
- Ismeri az ionizáló sugárzások hatását az élő szervezetre, az ezzel kapcsolatos biztonsági előírásokat, sugárvédelmi módszereket és a sugárterhelés csökkentésének lehetőségeit egyéni felelősség alapján.
- Ismeri az egészségügyi biztosítás rendszerét és az egészségügyi szolgáltató szervezeti felépítését, ezen belül a fogorvosi, fogászati ellátás rendszerét és finanszírozási rendelkezéseit, és a fogorvosi gyakorlathoz szükséges etikai és jogi ismereteket, az egészségügy gazdasági vonatkozásait.
- Ismeri a fogorvosi rendelő létrehozásának és működtetésének követelményeit, feltételeit, fenntartásának és működtetésének jogi, etikai és gazdasági vonatkozásait.
- Ismeri a csoportok irányításának alapvető módszereit (asszisztensnő, technikus, kolléga).
- Ismeri a problémamegoldás és a kritikus gondolkodás módszereit.
- Ismeri személyes korlátait vagy a rajta kívül álló, az ellátást korlátozó tényezőket, a beutalás szükségességét és rendszerét.

b) képességei

- Képes szakszerű anamnézis felvételére a vizsgált személytől és annak környezetétől.
- Képes annak megállapítására, hogy fogászati szempontból a vizsgált személy állapota megfelelő-e az egészség kritériumainak, feltárható-e az egészségre ártalmas magatartás és életmód, ha fellelhető kóros eltérés, melyek ezek fő jellemzői.
- Képes szakszerű körleírás és dokumentáció vezetésére.
- Képes döntéshozatalra a fogorvosi beavatkozásról, továbbá a szakorvoshoz, fogszakorvoshoz történő utalásról vagy egyéb intézkedésről.
- Képes a sztomatológiai prevenció módszereinek alkalmazására az alapellátásban és a lakosság egészségnevelésében.
- Képes megfelelő együttműködés kialakítására szakmai teamekkel.
- Képes a fogtechnikai munkák ellenőrzésére és a kész fogművek elbírálására.
- Képes a fogorvos munkájához szükséges klinikai és műszeres vizsgáló módszerek alkalmazására, értékelésére, a vizsgálatok eredményeiből történő helyes következtetések levonására.
- Képes az azonnali fogorvosi beavatkozást igénylő betegségek felismerésére.
- Képes életmentő beavatkozások elvégzésére az orvosi elsősegélynyújtásban.
- Képes a fogászati ellátásban használatos berendezések és műszerek kezelésére, ismeri ezek baleset- és munkavédelmi szabályait.

- Képes a beteg szakszerű tájékoztatására.
- Képes a kariesz és annak következményes betegségei és a fog keményszövege egyéb hiányainak felismerésére, diagnosztizálására és kezelésére a fog morfológiájának és funkciójának helyreállítása érdekében minden életkorban.
- Képes a fogágy betegségeinek felismerésére, diagnosztizálására és konzervatív (nem műtéti) kezelésére.
- Képes a sérült vagy hiányos fogak, fogazat vagy teljesen fogatlan állcsontok kezelésére konzervatív (nem implantációs) fogpótlástani módszerekkel a fogazat és a rágókészülék formai, funkcionális és esztétikai helyreállítása érdekében minden életkorban.
- Képes értékelni a fogtechnikai laboratóriumban készült gyógyászati segédeszközök minőségét, megfelelőségét és azokat megfelelő módon átadni a betegnek.
- Képes felismerni a rágókészülék (fogazat, rágóizmok, állcsontok - maxillofaciális régió) fejlődési rendellenességeit, funkcionális hiányosságait és az ilyen beteget szakorvoshoz irányítani minden életkorban.
- Képes felismerni a gyermekkori rossz szokásokat, amelyek okkluzális anomáliákhoz vezetnek és a beteget szakorvoshoz irányítani.
- Képes egyszerű lágy- és keményszöveten elvégzett sebészi beavatkozásokra (egyszerű fog, gyökéreltávolítás, sutura), a közben esetleg fellépő szövődmények elhárítására.
- Képes felismerni a precancerosus állapotokat és a beteget szakorvoshoz irányítani bármilyen életkorban.
- Képes a fájdalom és a szorongás (nem gyógyszeres) csillapítására.
- Képes a szájüregben meglévő gócbetegségek és e betegségek másodlagos elváltozásai közötti összefüggések megállapítására.

c) attitűdje

- Környezet- és egészségtudatos magatartás jellemzi.
- Birtokában van az adott szakterület speciális, az adott szakmát művelők életmódjába illeszthető, a környezet- és egészségtudatosságot szolgáló tudásnak, és törekszik annak gyakorlatban történő megvalósítására.
- Képviseli az erőforrásokkal való gazdálkodás fontosságát, ebben tudatosan és felelősen cselekszik.
- Szakterülete legfontosabb kérdései kapcsán integrálja a nemzeti és európai értékekre támaszkodó szemléletmódot, és átlátja az Európán kívüli világgal való kapcsolat jelentőségét.
- Szakterülete legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.
- A szakterület speciális etikai szabályainak és vonatkozó normarendszerének széleskörű ismeretében e szakmai etikai normákat vállalja, továbbadja és alkalmazza szakmai problémák megoldásában, a szakmai együttműködésben és a kommunikációban egyaránt.
- Vállalja a mindenkori szabályrendszer betartását és betartatását.
- A vizsgálatok és beavatkozások során az érvényes eljárási protokollokat követi, a beavatkozásokat holisztikus szemlélettel végzi.
- Segítő attitűd, a beteg méltóságának és autonómiájának tisztelete, partnerség, szociális és interkulturális érzékenység, valamint előítélet nélküli attitűd, kliens-, betegközpontúság, minőségelvűség és költségtudatosság iránti elkötelezettség jellemzi.
- A részvételi szándék és a személyes felelősség növelése érdekében támogatja a pácienseket és hozzátartozóikat, de tiszteli az egyének, csoportok egészséggel kapcsolatos elképzeléseit, céljait, értékeit, hiedelmeit és preferenciáit, elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozott egyének, közösségek egészségfejlesztési szükségleteihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.
- Az ellátás során humánus és segítőkész magatartást tanúsít, az emberi élet védelmét középpontba állítva törekszik a korrekt szakmai magatartásra
- Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszemplélete iránt.
- A fogorvosi szakma társadalmi szerepét, értékeit elfogadja és hitelesen közvetíti.
- Hatékony és egyenlő részvételű együttműködésre törekszik, pozitív hozzáállás, csapatmunkára való hajlandóság, kezdeményezőkézség, együttműködési készség, kompromisszumkeresés, rugalmasság, valamint mások iránti érdeklődés és tisztelet jellemzi, elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására valamint nyitott

mások véleményének kritikus figyelembevételére.

- Fontosnak tartja a fogorvosi szakma elméletének és gyakorlatának fejlődését, elkötelezett az orális egészségügyi szolgáltatások, a fogorvosi ellátások színvonalának folyamatos fejlesztésében.

- Kritikus gondolkodás, rendszerezőképesség, döntéshozatali képesség, innovatív kreativitás jellemzi.

- Szakmai önfejlesztési igénnyel, önérzettel bír, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

- Fogékony a fogorvosi szakma tudományosan bizonyított tényanyagának mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett annak gyakorlati alkalmazására, motivált az új tudás és személyes tapasztalatainak szintetizálására, a tudás helyén való, körültekintő alkalmazása jellemzi.

- Nyitott a szakmájában általánosan elfogadott, jellemző paradigmák közvetítésére és átadására, fontosnak tartja, hogy munkatársai képzésében aktívan részt vegyen.

d) autonómiája és felelőssége

- Alkalmas arra, hogy önállóan, szakvizsgához, vagy licence-vizsgához nem kötött fogorvosi alapellátó tevékenységet folytasson, a megszerzett szakvizsga vagy licence-vizsga jogosítja fel, hogy az adott szakterületen is teljes önállósággal, teljes kompetenciával és felelősséggel dolgozhasson.

- Önállóan sürgősségi fogászati ellátást nyújt a szakma szabályai szerint.

- Hatékonyan és felelősséggel működik a fogászati ellátórendszerben.

- Felismeri az orvosi beavatkozást igénylő helyzeteket és a beteg vagy sérült egészségügyi ellátórendszerbe kerüléséhez szükséges lépéseket megteszi.

- A fogászati ellátás során preventív szemlélet szerint jár el.

- Az egészségfejlesztés iránt egyéni és lakossági szinten elkötelezett.

8. A mesterképzés jellemzői

8.1. Szakmai ismeretek jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alapozó és előkészítő klinikai ismeretek 125-159 kredit, amelyből alapozó ismeretek 80-100 kredit, előkészítő klinikai ismeretek 45-59 kredit:

- természettudományi alapismeretek (orvosi fizika, biofizika, biostatisztika, informatika, mérés-technikai ismeretek, orvosi kémia, biokémia, sejtbiológia, molekuláris biológia);

- orvostudományi alapismeretek (anatómia, szövet- és fejlődéstan, orvosi élettan, orvosi szaknyelv és terminológia, általános és orális patológia, általános és orális patofiziológia, általános és orális mikrobiológia, az immunológia alapjai, fogászati propedeutika, klinikai biokémia/klinikai laboratóriumi diagnosztika, orvosi képalkotó eljárások, általános és orális radiológia, orvosi elsősegélynyújtás, megelőző orvostan és népegészségtan, orvosi gyógyszer-tan);

- magatartástudományi alapismeretek (orvosi etika, orvosi pszichológia, orvosi kommunikáció, szociológia);

- klinikai szakmai ismeretek 115-131 kredit:

- klinikai ismeretek [a megbetegedések és terápiájuk komplex ismerete (orvosi genetika, belgyógyászat, sebészet, bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégegyógyászat, szájnyálkahártya-betegségek, gyermekgyógyászat, szülészet, nőgyógyászat, neurológia, pszichiátria, oxiológia), továbbá választható ismeretek] 25-31 kredit;

- fogászati klinikai ismeretek [preventív fogászat, orális diagnosztika, megtartó fogászat (konzerváló fogászat, endodontia, parodontológia), szájsebészet (fogsebészet, arc- és állcsontsebészet), helyreállító fogászat (fogpótlástan), gyermekfogászat, fogszabályozás, továbbá választható ismeretek] 90-100 kredit.

A kötelezően választható ismeretek aránya a teljes képzésre vonatkozóan az összkredit legalább öt százalékáé.

8.2. Idegennyelvi követelmény

A mesterfokozat megszerzéséhez angol vagy német nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány, vagy oklevél szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat magában foglalja az asszisztensi, a dentoalveoláris sebészeti és az általános fogorvosi gyakorlatot. Időtartama legalább 10 hét. A gyakorlat olyan fogorvosi ellátás nyújtó egészségügyi szolgáltatónál tölthető, amely a betegforgalmi adatok alapján alkalmas a képzésre és rendelkezik működési engedéllyel.